

HEMATOLOJİK ACİLLER

Doç. Dr. Mehmet Sinan DAL

Hematoloji Üniversitesi Yayınları

MediHealth Academy Yayıncılık

HEMATOLOJİK ACİLLER

Doç. Dr. Mehmet Sinan DAL

2020 MediHealth Academy Yayıncılık Tıbbi Dan. ve Org. Tic. Ltd. Şti.

HEMATOLOJİK ACİLLER

Birinci Baskı: 2020

Editör ve Proje Koordinatörü

Doç. Dr. Mehmet Sinan DAL

ISBN: 978-605-74841-1-6

Kitaptaki içeriklerin sorumluluğu, bölümleri yazanlara aittir.

5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yayım hükümleri gereğince herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların ve yayıncısının izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

Medikal bilgiler sürekli değişmekte ve güncellenmektedir. Standart güvenlik uygulamaları dikkate alınmalıdır. Yeni araştırmalar ve klinik tecrübeler ışığında, tedavilerde ve ilaç uygulamalarında değişiklikler yapılması gerekli olabilir. Okuyuculara, ilaçlar hakkında üretici firma tarafından sağlanan son bilgileri mutlaka kontrol etmeleri önerilir. Dozaj, uygulama şekilleri ve kontrendikasyonlar; güncel bilgiler ışığında sürekli olarak takip edilmelidir. Her hasta için en iyi tedavi şeklini, en doğru ilaçları ve dozları belirlemek; uygulamayı yapan hekim sorumluluğundadır. Yayıncı ve editörler bu yayından dolayı meydana gelebilecek hastaya ve ekipmanlara ait herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir.

- Yayına Hazırlayan** : MediHealth Academy Yayıncılık
Yayın Koordinatörü : Meryem YAVUZ (www.medihealthacademy.com)
Grafik Tasarım : Fatih Şamil ULUDAĞ
MediHealth Academy Yayıncılık (www.medihealthacademy.com)
Baskı ve Cilt : Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.
Sertifika No : 47479
Baskı Tarihi : 2020, Ankara

www.medihealthacademy.com — info@medihealthacademy.com
Adres: Emniyet Mh. Yukarı Sk. No: 6/1, 06560, Yenimahalle, Ankara — Tel: 0 312 349 77 77

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Akut Kan Transfüzyon Reaksiyonları..... 1-6
Merih KIZIL ÇAKAR

2. BÖLÜM

Yaygın Damar İçi Pıhtılaşma Sendromu 7-12
Jale YILDIZ

3. BÖLÜM

Trombositopeniye Yaklaşım..... 13-18
Sema SEÇİLMİŞ

4. BÖLÜM

Trombotik Trombositopenik Purpura..... 19-22
Tuğçe Nur YİĞENOĞLU

5. BÖLÜM

Kanama Diyatezi..... 23-34
Bahar UNCU ULU

6. BÖLÜM

Lökostaz..... 35-38
Mehmet BAKIRTAŞ

7. BÖLÜM

Otoimmün Hemolitik Anemi..... 39-42
Samet YAMAN

8. BÖLÜM

Orak Hücreli Anemi ile İlişkili Aciller..... 43-52
Hikmettullah BATGI

9. BÖLÜM

Nötropenik Ateş ve Nötropenik Enterokolit..... 53-64
Nuran Ahu BAYSAL

İÇİNDEKİLER

10. BÖLÜM

Akut Promiyelositik Lösemi Tedavisi ilişkili Diferansiyasyon Sendromu.....65-70
Mehmet Sinan DAL

11. BÖLÜM

Tümör Lizis Sendromu ve Elektrolit Dengesizliği71-76
Dicle İSKENDER

12. BÖLÜM

Hiperviskozite Sendromu.....77-80
Semih BAŞCI

13. BÖLÜM

Vena Cava Superior Sendromu ve Kardiyak Tamponad.....81-86
Tahir DARÇIN

14. BÖLÜM

Medulla Spinalis Basısı87-92
Derya ŞAHİN

15. BÖLÜM

Venöz Tromboembolizm ve Pulmoner Emboli.....93-96
Ersin BOZAN

16. BÖLÜM

Ekstravazasyon.....97-102
Esra ATAKUL & Dila BAŞCI

DİZİNi

KATKIDA BULUNANLAR

Prof. Dr. Fevzi ALTUNTAŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Hem. Esra ATAKUL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Mehmet BAKIRTAŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Semih BAŞCI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Hem. Dila BAŞCI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Hikmetullah BATGI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Nuran Ahu BAYSAL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Ersin BOZAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Doç. Dr. Merih KIZIL ÇAKAR

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Doç. Dr. Mehmet Sinan DAL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Tahir DARÇIN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Dicle İSKENDER

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

KATKIDA BULUNANLAR

Uzm. Dr. Sema SEÇİLMİŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Derya ŞAHİN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Bahar UNCU ULU

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Samet YAMAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Jale YILDIZ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

Uzm. Dr. Tuğçe Nur YİĞENOĞLU

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji ve Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara, Türkiye

ÖNSÖZ

Hematolojik aciller; primer hastalığa veya tedaviye bağlı olarak ortaya çıkabilen, hayatı tehdit eden akut komplikasyonlardır. Hematolojik aciller; malignitelerin komşu dokulara lokal invazyonu veya uzak yerlere metastazı; sekonder faktörlerin yol açtığı koagülopatilerin sonucu oluşan tromboz veya kanamalar; damar duvarlarının, duktusların tümöral obstrüksiyonu, visseral boşlukların ve seröz membranların infiltrasyonu sonucu ortaya çıkan efüzyonlar; parankimal organların infiltrasyonu sonucu ortaya çıkan fonksiyon kaybı ve organ yetmezliği; çeşitli hormonal veya moleküler tümör materyallerin salınımı sonucu oluşan metabolik bozukluklar; kemoterapötik ilaçların direkt yan etkileri veya yol açtıkları immüsupresyona bağlı ortaya çıkabilen komplikasyonlar gibi geniş bir hastalık grubunu oluşturmaktadır.

Hematolojik acillerin tedavisi esnasında karşılaşılan patolojilerin zamanında teşhisi, uygun tedavisi sağkalımı etkilemektedir. Kür olma potansiyeli taşıyan bir hastanın primer hastalığı dışında çoğu tedavi edilebilir ve engellenebilir bir patolojiden kaybedilmesinden dolayı, hematolojik acillerin pratisyen hekimler dahil çok iyi tanınıp tedavi edilmesi hayati öneme sahiptir.

Bu kitabımızda, en sık gözlenen hematolojik acillerden; kan transfüzyonu sonrası akut komplikasyonlar; yaygın damar içi pıhtılaşma sendromu; trombositopeni; trombo-sitopenik purpura; kanama diyatezi; lökostatiz; otoimmün hemoliz; nötropeniye bağlı acil durumlar; lösemilere bağlı akut komplikasyonlar; hiperviskozite sendromu; vena cava süperior sendromu, kardiyak tamponad ve medulla spinalis basısı gibi basıya bağlı aciller; tümör lizis sendromu ve buna bağlı akut elektrolit değişiklikleri; venöz tromboembolizm ve pulmoner emboli gibi belli başlı hematolojik acil durumların tanısı ve yönetimi konusunda kapsamlı ve güncel bilgileri aktarmaya çalıştık.

Hematolojiye yönelik aciller konusuna özelleşmiş olan kitapların ülkemizde ve dünyada pek nadir olması, güncel çalışmamızın önemini bir kez daha ortaya koyduğuna inanıyoruz. Bu kitabın; özellikle hematoloji uzmanları olmak üzere, iç hastalıkları alanında uzmanlık eğitimi gören hekimler, pratisyen hekimler, stajyer doktorlar, hematoloji ve iç hastalıkları alanında eğitim gören ve hizmet veren hemşireler olmak üzere bütün sağlık bakım profesyonelleri için alanında faydalı bir rehber olması en içten dileğimizdir.

Saygılarımla,

Doç. Dr. Mehmet Sinan Dal
ANKARA, 2020